C/2025/648

10.2.2025

NÕUKOGU SOOVITUS,

21. jaanuar 2025,

millega kehtestatakse Madalmaade netokulude kava

(C/2025/648)

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 121,

võttes arvesse määrust (EL) 2024/1263, eriti selle artiklit 19,

võttes arvesse komisjoni soovitust

ning arvestades järgmist:

ÜLDISED MÄRKUSED

(1) 30. aprillil 2024 jõustus ELi reformitud majandusjuhtimise raamistik. ELi reformitud majandusjuhtimise raamistiku põhielemendid on Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2024/1263 majanduspoliitika tulemusliku koordineerimise ja mitmepoolse eelarvejärelevalve kohta ([1]), muudetud määrus (EÜ) nr 1467/97 ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse rakendamise kohta ([2]) ja muudetud nõukogu direktiiv 2011/85/EL liikmesriikide eelarveraamistiku kohta ([3]). Raamistiku eesmärk on edendada reformide ja investeeringute kaudu usaldusväärset ja jätkusuutlikku riigi rahandust ning kestlikku ja kaasavat majanduskasvu ja vastupanuvõimet ning vältida valitsemissektori ülemäärast eelarvepuudujääki. Samuti edendatakse sellega riikide isevastutust ja keskendutakse rohkem keskpikale perspektiivile, koos nõuete tõhusama ja sidusama täitmisega.

(2) Uue majandusjuhtimise raamistiku keskne element on riiklikud keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikavad, mille liikmesriigid esitavad nõukogule ja komisjonile. Kavadel peab olema kaks eesmärki: i) tagada, et muu hulgas kohandamisperioodi lõpuks on valitsemissektori võlg usutavalt langustrendis või püsib mõistlikul tasemel ning et valitsemissektori eelarvepuudujääk tuuakse keskpikas perspektiivis allapoole kontrollväärtust 3 % SKPst ja hoitakse allpool seda taset, ning ii) tagada, et viiakse ellu reformid ja investeeringud, millega lahendatakse Euroopa poolaasta raames kindlaks tehtud peamisi probleeme ja järgitakse ELi ühiseid prioriteete. Selleks tuleb igas kavas esitada keskpika perioodi kohustus seoses netokulude ([4]) kavaga, millega sisuliselt kehtestatakse eelarvepiirang kava kehtivusajaks, mis on (sõltuvalt liikmesriigi tavapärasest seadusandlikust tsüklist) neli või viis aastat. Lisaks tuleb kavas selgitada, kuidas liikmesriik tagab, et viiakse ellu reformid ja tehakse investeeringud, millega lahendada Euroopa poolaasta raames, eelkõige riigipõhistes soovitustes (sealhulgas asjakohasel juhul makromajandusliku tasakaalustamatuse menetlusega seotud soovitustes) kindlaks tehtud peamisi probleeme, ja kuidas liikmesriik järgib liidu ühiseid prioriteete. Eelarve kohandamise perioodi pikkus on neli aastat, mida võib pikendada kuni kolme aasta võrra, kui liikmesriik kohustub ellu viima asjakohased reformid ja tegema investeeringud, mis vastavad määruses (EL) 2024/1263 sätestatud kriteeriumidele.

(3) Pärast kava esitamist hindab komisjon, kas kava vastab määruse (EL) 2024/1263 nõuetele.

([1]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2024. aasta määrus (EL) 2024/1263 majanduspoliitika tulemusliku koordineerimise ja mitmepoolse eelarvejärelevalve kohta ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1466/97 (ELT L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj).

([2]) Nõukogu 29. aprilli 2024. aasta määrus (EL) 2024/1264, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 1467/97 ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse rakendamise kiirendamise ja selgitamise kohta (ELT L, 2024/1264, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1264/oj).

([3]) Nõukogu 29. aprilli 2024. aasta direktiiv (EL) 2024/1265, millega muudetakse direktiivi 2011/85/EL liikmesriikide eelarveraamistiku nõuete kohta (ELT L, 2024/1265, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1265/oj).

([4]) Netokulu, nagu on määratletud määruse (EL) 2024/1263 artiklis 2, nimelt valitsemissektori kulud, millest on maha arvatud i) intressikulud, ii) kaalutlusõigusel põhinevad tulumeetmed, iii) liidu programmidega seotud kulud, mis kaetakse täielikult liidu vahenditest saadava tuluga, iv) riikide kulud liidu rahastatavate programmide kaasrahastamiseks, v) töötuskindlustushüvitiste kulude tsüklilised elemendid ning vi) ühekordsed ja muud ajutised meetmed.

(4) Vastavalt määruse (EL) 2024/1263 artiklile 18, võttes arvesse hinnangut ja tuginedes komisjoni soovitusele, soovitab nõukogu, kui ta leiab, et kava ei vasta kõnealuse määruse artikli 16 lõigetes 2, 3 ja 5 sätestatud nõuetele, liikmesriigil esitada muudetud riiklik keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikava.

(5) Kui liikmesriik ei esita muudetud kava määruses (EL) 2024/1263 osutatud tähtaja jooksul või kui muudetud kava ei vasta kõnealuse määruse artikli 16 lõigetes 2, 3 ja 5 sätestatud nõuetele, peaks nõukogu komisjoni soovituse alusel võtma vastu soovituse, millega kehtestatakse kooskõlas artikliga 19 asjaomase liikmesriigi netokulude kava, ning asjakohasel juhul heaks kiitma reformi- ja investeerimiskohustused, mis on aluseks eelarve kohandamise perioodi pikendamisele.

MÄRKUSED MADALMAADE RIIKLIKU KESKPIKA PERIOODI EELARVE- JA STRUKTUURIKAVA KOHTA

(6) Madalmaad esitasid 15. oktoobril 2024 nõukogule ja komisjonile oma riikliku keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikava. Kava esitati pärast määruse (EL) 2024/1263 artiklis 36 sätestatud tähtaja pikendamist, milles lepiti komisjoniga kokku, võttes arvesse Madalmaade esitatud põhjendusi.

Kava esitamisele eelnenud protsess

(7) Enne kava esitamist palusid Madalmaad tehnilist teavet ([5]), mille komisjon esitas 21. juunil 2024 ja mis avaldati 15. oktoobril 2024 ([6]). Tehniline teave näitab struktuurse esmase eelarvepositsiooni taset 2028. aastal, mis on vajalik tagamaks, et valitsemissektori eelarvepuudujääk püsib keskpikas perspektiivis alla 3 % SKPst, ja et valitsemissektori võlg jääb keskpikas perspektiivis alla 60 % SKPst, kui pärast nelja-aastast kohandamisperioodi ei võeta täiendavaid eelarvemeetmeid. Keskpikk periood on määratletud kui kümneaastane periood pärast kohandamisperioodi lõppu. Tehniline teave koostati ja edastati liikmesriigile kahe stsenaariumi alusel: stsenaarium, mille puhul on eelarvepositsiooni võrdlustrajektoor vastavalt määruse (EL) 2024/1263 artikli 9 lõikele 3 kooskõlas eelarvepuudujäägi turvavaru kaitsemeetmega ([7]), ja stsenaarium, mille puhul turvavaru arvesse ei võeta. Madalmaid käsitlevas tehnilises teabes nähakse ette, et komisjoni eelduste põhjal, mis olid 2024. aasta juunis esitatud eelnevate suuniste aluseks, peaks kehtivate eelarve-eeskirjade järgimiseks nelja-aastase kohandamisperioodi jooksul olema struktuurne esmane eelarvepositsioon kohandamisperioodi lõpus (2028) vähemalt 0,1 % SKPst (stsenaarium ilma eelarvepuudujäägi turvavaru kaitsemeetmeta), nagu on näidatud järgmises tabelis. Kui võtta arvesse ka eelarvepuudujäägi turvavaru kaitsemeedet, peaks struktuurne esmane eelarvepositsioon olema kohandamisperioodi (2028) lõpus vähemalt 0,1 % SKPst. Madalmaadelt, kellel on õigus saada tehnilist teavet, eelarvepuudujäägi turvavaru kaitsemeedet siiski ei nõuta.

Tabel 1. Komisjoni poolt Madalmaadele esitatud tehniline teave

Kohandamisperioodi viimane aasta	2028
Struktuurse esmase eelarvepositsiooni miinimumväärtus (% SKPst), stsenaarium ilma eelarvepuudujäägi turvavaru kaitsemeetmeta	0,1
Üksnes teavitamiseks: struktuurse esmase eelarvepositsiooni miinimumväärtus (% SKPst), stsenaarium koos eelarvepuudujäägi turvavaru kaitsemeetmega	0,1

Allikas: komisjoni arvutused.

([5]) Liikmesriikidele ning majandus- ja rahanduskomiteele edastatud eelnevad suunised sisaldavad tehnilist teavet i) ilma kohandamisperioodi pikendamiseta ja koos sellega (hõlmavad vastavalt 4 ja 7 aastat) ning ii) koos eelarvepuudujäägi turvavaru kaitsemeetmega ja ilma selleta. See hõlmab ka peamisi algtingimusi ja aluseks olevaid eeldusi, mida kasutatakse komisjoni keskpika perioodi valitsemissektori võla prognoosimise raamistikus. Võrdlustrajektoor arvutati komisjoni 2023. aasta võla jätkusuutlikkuse analüüsis (https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/debt-sustainability-monitor-2023_en) kirjeldatud metoodika kohaselt. See põhineb Euroopa Komisjoni 2024. aasta kevadprognoosil ja keskpika perioodi pikendamisel kuni 2033. aastani, kusjuures pikaajaline SKP kasv ja vananemisega seotud kulud on kooskõlas komisjoni ja nõukogu 2024. aasta ühisaruandega rahvastiku vananemise kohta (https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/2024-ageing-report-economic-and-budgetary-projections-eu-member-states-2022-2070_en).

([6]) https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/national-medium-term-fiscal-structural-plans_en#netherlands.

([7]) Määruse (EL) 2024/1263 artiklis 8 kehtestatud eelarvepuudujäägi turvavaru kaitsemeetmes on sätestatud, et struktuurse esmase eelarvepositsiooni aastane paranemine on 0,4 protsendipunkti SKPst (või kohandamisperioodi pikendamise korral 0,25 protsendipunkti SKPst), kuni struktuurne eelarvepuudujääk on väiksem kui 1,5 % SKPst.

(8) Kooskõlas määruse (EL) 2024/1263 artikliga 12 pidasid Madalmaad ja komisjon 2024. aasta juulis ja augustis tehnilist dialoogi. Dialoogi keskseks teemaks oli Madalmaade kavandatud netokulude kava ja selle aluseks olevad eeldused, samuti selliste reformide ja investeeringute kavandatud elluviimine, millega lahendatakse Euroopa poolaasta raames kindlaks tehtud peamisi probleeme ja järgitakse liidu ühiseid prioriteete õiglase rohe- ja digipöörde, sotsiaalse ja majandusliku vastupanuvõime, energiajulgeoleku ja kaitsevõime ülesehitamise vallas.

(9) Madalmaade kavast nähtub, et kooskõlas määruse (EL) 2024/1263 artikli 36 lõike 1 punktis c ette nähtud üleminekusätetega ei ole toimunud määruse (EL) 2024/1263 artikli 11 lõikes 3 ette nähtud konsultatsiooni asjaomaste riiklike sidusrühmadega (sealhulgas sotsiaalpartneritega).

(10) Riiginõukogu (Madalmaade sõltumatu eelarveasutus) esitas arvamuse ([8]) makromajandusliku prognoosi ja mitmeaastase netokulude kava aluseks olevate makromajanduslike eelduste kohta. Riiginõukogu jõudis järeldusele, et riigi rahandus peaks 2024. ja 2025. aastal olema kooskõlas aluslepingu väärtustega. Siiski ei vasta keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikava netokulude kava määruse nõuetele ning Madalmaad peavad määruse nõuete täitmiseks lisaks valitsuse poolt 2025. aasta eelarveprojektis esitatud meetmetele tegema struktuurseid eelarvekohandusi.

(11) Kava projekt esitati riigi parlamendile 17. septembril 2024 koos 2025. aasta eelarveprojektiga. Muudetud kava esitati riigi parlamendile 14. oktoobril 2024.

Muud seotud protsessid

(12) Madalmaad esitasid 15. oktoobril 2024 oma 2025. aasta eelarvekava. Komisjon võttis eelarvekava kohta vastu arvamuse ([9]) 26. novembril 2024.

(13) 19. juunil 2024 jõudis komisjon järeldusele, et Madalmaades esineb makromajanduslik tasakaalustamatus. Eelkõige on Madalmaad haavatavad erasektori suure võla tõttu ülehinnatud eluasemeturu kontekstis, millel on piiriülene tähtsus ja mis teeb mõningatest edusammudest hoolimata endiselt muret ([10]).

(14) Nõukogu esitas 21. oktoobril 2024 Euroopa poolaasta raames Madalmaadele riigipõhised soovitused ([11]).

KAVA KOKKUVÕTE JA KOMISJONI HINNANG KAVALE

(15) Kooskõlas määruse (EL) 2024/1263 artikliga 16 hindas komisjon kava järgmiselt.

Kontekst: makromajanduslik ja eelarveolukord ning väljavaated

(16) Madalmaade majandustegevus kasvas 2023. aastal 0,1 %. Seisaku põhjustas kõrge inflatsioon ja nõrk väliskeskkond, mis pärssis eksporti. Euroopa Komisjoni 2024. aasta sügisprognoosi kohaselt peaks majandus tänu eratarbimist toetavale reaalpalga kasvule kasvama 2024. aastal 0,8 %. Reaalne SKP peaks 2025. aastal kasvama 1,6 % ja 2026. aastal 1,5 %, mida toetavad jätkuv palgakasv, vähenev inflatsioon ja parem väliskeskkond, mis toetab kaubandust. Prognoosiperioodil (st 2024–2026) peaks Madalmaade potentsiaalne SKP kasvama 2024. aastal 1,9 %, 2025. aastal 1,7 % ja 2026. aastal 1,5 %, kuna tööjõu panus potentsiaalsesse majanduskasvu väheneb 0,9 %-lt 2024. aastal 0,5 %-le 2026. aastal. Töötuse määr oli 2023. aastal 3,6 % ning komisjoni prognoosi kohaselt on see 2024. aastal 3,7 %, 2025. aastal 3,8 % ja 2026. aastal 3,9 %. Inflatsioon (SKP deflaator) peaks prognooside kohaselt langema 7,3 %-lt 2023. aastal 5,0 %-le 2024. aastal, 3,0 %-le 2025. aastal ja 2,3 %-le 2026. aastal.

(17) Mis puudutab eelarvesuundumusi, siis Madalmaade valitsemissektori eelarve puudujääk oli 2023. aastal 0,4 % SKPst. Euroopa Komisjoni 2024. aasta sügisprognoosi kohaselt peaks see jõudma 0,2 %ni SKPst 2024. aastal ja suurenema 1,9 %ni 2025. aastal, ning eeldusel, et poliitikat ei muudeta, 2,4 %ni 2026. aastal. Euroopa Komisjoni 2024. aasta sügisprognoosis võetakse arvesse Madalmaade 2025. aasta eelarvekava, mille valitsus esitas riigi parlamendile 2024. aasta septembris. Valitsemissektori võlg oli 2023. aasta lõpus 45,1 % SKPst. Euroopa Komisjoni 2024. aasta sügisprognoosi kohaselt peaks valitsemissektori võla suhe SKPsse langema 2024. aasta lõpuks 43,3 %-le. Prognooside kohaselt tõuseb see 2025. aasta lõpuks 44,3 %-le SKPst ja 2026. aasta lõpuks 46,6 %-le SKPst. Komisjoni eelarveprognoosides ei võeta keskpika perioodi kavades esitatud poliitilisi kohustusi arvesse enne, kui nende aluseks on usaldusväärselt teatavaks tehtud ja piisavalt täpsustatud konkreetsed poliitikameetmed.

([8]) Riiginõukogu arvamus on esitatud kava II lisas.
([9]) Komisjoni arvamus Madalmaade eelarvekava kohta, 26.11.2024, C(2024) 9062 final.
([10]) Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Keskpangale, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele, Regioonide Komiteele ja Euroopa Investeerimispangale (COM(2024) 600 final), 4. liide.
([11]) Nõukogu 21. oktoobri 2024. aasta soovitus, mis käsitleb Madalmaade majandus-, eelarve-, tööhõive- ja struktuuripoliitikat.

Kavas esitatud netokulude kava ja makromajanduslikud eeldused

(18) Madalmaade riiklik keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikava hõlmab ajavahemikku 2025–2028 ja sellega on ette nähtud eelarve kohandamine nelja aasta jooksul.

(19) Kava sisaldab kogu määruse (EL) 2024/1263 artiklis 13 nõutud teavet.

(20) Kavas on võetud kohustus järgida tabelis 2 esitatud netokulude kava, mis vastab aastatel 2025–2028 netokulude keskmisele kasvule 4,2 %. Tehniline teave (mille puhul on eeldatud lineaarset kohandamist) on kohandamisperioodil (2025–2028) kooskõlas netokulude keskmise kasvuga 3,2 %. Kavas ette nähtud netokulude kava kohaselt peaks kohandamisperioodi lõpuks (2028) saavutatama struktuurne esmane eelarvepositsioon - 0,8 % SKPst. See on madalam struktuurse esmase eelarvepositsiooni miinimumtasemest 0,1 % SKPst 2028. aastal, mille komisjon esitas tehnilises teabes 21. juunil 2024 ([12]). Kavas eeldatakse, et potentsiaalse SKP kasv väheneb järk-järgult 2,1 %-lt 2024. aastal 1,4 %-le 2028. aastal. Lisaks eeldatakse kavas, et SKP deflaatori kasvumäär langeb 2024. aasta 5,1 %-lt aastatel 2025 (2,7 %) kuni 2028 (2,4 %) märgatavalt madalamale.

Tabel 2. Netokulude kava ja peamised eeldused Madalmaade kavas

	2024	2025	2026	2027	2028	Kava kehtivusaja (2025–2028) keskmine
Netokulude kasv (aastane, %)	6,9	6,8	3,5	2,1	4,3	4,2
Netokulude kasv (kumulatiivne, alates baasaastast 2023, %)	6,9	14,1	18,1	20,7	25,9	ei ole kohaldatav
Potentsiaalse SKP kasv (%)	2,1	1,8	1,7	1,5	1,4	1,6
Inflatsioon (SKP deflaatori kasv) (%)	5,1	2,7	2,6	2,6	2,4	2,6

Allikas: Madalmaade keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikava ning komisjoni arvutused.

Kava netokulukohustuste mõju valitsemissektori võlale

(21) Kui kavas ette nähtud netokulude kava ja selle aluseks olevad eeldused realiseeruvad, suureneb valitsemissektori võlg kava kohaselt järk-järgult 45,0 %-lt SKPst 2024. aastal 51,1 %-le SKPst kohandamisperioodi lõpuks, nagu on näidatud järgmises tabelis. Kava kohaselt peaks võla suhe pärast kohandamisperioodi keskpikas perspektiivis (st kuni 2038. aastani) ületama 2033. aastal aluslepingus sätestatud kontrollväärtuse 60 % SKPst, jõudes 2038. aastaks 70,7 %ni.

Tabel 3. Valitsemissektori võla ja eelarvepositsiooni areng Madalmaade kavas

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2038
Valitsemissektori võlg (% SKPst)	45,1	45,0	46,7	49,7	50,1	51,1	70,7
Valitsemissektori eelarvepositsioon (% SKPst)	- 0,4	- 1,8	- 2,5	- 3,4	- 2,1	- 2,5	- 4,0

Allikas: Madalmaade keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikava.

([12]) Ilma eelarvepuudujäägi turvavaru kaitsemeetmeta stsenaariumis.

Seega on valitsemissektori võlg kava kohaselt keskpikas perspektiivis tõusuteel ning ei jää allapoole aluslepingus sätestatud kontrollväärtust 60 % SKPst. Seega, tuginedes kava poliitilistele kohustustele ja makromajanduslikele eeldustele, ei ole kavas esitatud netokulude kava kooskõlas määruse (EL) 2024/1263 artikli 6 punktis a ja artikli 16 lõikes 2 võla kohta sätestatud nõuetega.

Kava netokulukohustuste mõju valitsemissektori eelarvepositsioonile

(22) Kava netokulude kava ja eelduste kohaselt suureneks valitsemissektori eelarvepuudujääk 1,8 %-lt SKPst 2024. aastal 2,5 %-le SKPst 2025. aastal ja tõuseks 2026. aastal ajutiselt üle 3 % (3,4 %), enne kui väheneb 2027. aastal 2,1 %-le ja tõuseb seejärel 2028. aastal taas 2,5 %-le. Seega ei ületaks valitsemissektori eelarvepositsioon kava kohaselt kohandamisperioodi lõpus (2028) kontrollväärtust 3 % SKPst. Kuid kümne aasta jooksul pärast kohandamisperioodi (st kuni 2038. aastani) ületab valitsemissektori eelarvepuudujääk 3 % SKPst. Valitsemissektori eelarvepuudujääk ületab 2029. aastal aluslepingus sätestatud kontrollväärtuse 3 % SKPst ning kasvab 2038. aastaks järk-järgult 4,0 % ni. Seega, tuginedes kava poliitilistele kohustustele ja makromajanduslikele eeldustele, ei ole kavas esitatud netokulude kava kooskõlas määruse (EL) 2024/1263 artikli 6 punktis b ja artikli 16 lõikes 2 puudujäägi kohta sätestatud nõudega.

Kava eelarvestrateegia

(23) Kava sisaldab soovituslikku eelarvestrateegiat, mille asjaomaste poliitikameetmete täpne kirjeldus tuleb kinnitada või kohandada ning kvantifitseerida aastaeelarvetes, muu hulgas selleks, et tagada nõukogu soovituse järgimine. Valitsuse koalitsioonilepinguga aastateks 2024–2028 nähakse ametiaja alguses ette tulumaksukärped, mida kompenseeritakse 2026. aastal teatavate toodete käibemaksu suurendamise ja muu hulgas arenguabi-, avaliku sektori palga- ja varjupaigakulude kärpimisega ametiaja lõpu poole. 2025. aasta eelarvekavas on kindlaks määratud poliitikameetmed, mille abil saavutatakse 2025. aasta netokulude 6,8 % sihtkasvumäär ([13]).

Kavas esitatud reformi- ja investeerimiskavatsused, millega lahendatakse Euroopa poolaasta raames kindlaks tehtud peamisi probleeme ja järgitakse liidu ühiseid prioriteete

(24) Kavas kirjeldatakse poliitilisi kavatsusi, mis on seotud reformide ja investeeringutega, millega lahendatakse Euroopa poolaasta raames, eelkõige riigipõhistes, sh makromajandusliku tasakaalustamatuse menetlust puudutavates soovitustes kindlaks tehtud peamisi probleeme ja järgitakse liidu ühiseid prioriteete. Kava sisaldab ulatuslikku loetelu rohkem kui 70 reformist ja investeeringust, mis on suunatud ELi ühistele prioriteetidele, millest 14 toetatakse rahaliselt taaste- ja vastupidavusrahastust.

(25) Seoses õiglase rohe- ja digipöörde ühise prioriteediga, sealhulgas määruses (EL) 2021/1119 sätestatud kliimaeesmärkidega, sisaldab kava üle 20 reformi ja investeeringu, nagu muu hulgas mitmeaastane energia- ja kliimataristu programm, avaliku ja erasektori teadusprogrammid digitaalmajanduse strateegia ning Madalmaade kliimafondi raames. Kavas kirjeldatakse ka taaste- ja vastupidavuskava meetmeid võrgu ülekoormuse vähendamiseks, energiataristu ehitamiseks ja kvantarvutuse alasteks teadusuuringuteks. Kavas sisalduvate reformide ja investeeringute eesmärk on järgida 2022., 2023. ja 2024. aastal antud riigipõhiseid soovitusi teha täiendavaid jõupingutusi kestliku põllumajanduse edendamiseks, 2019., 2022., 2023. ja 2024. aastal antud soovitusi edendada üleminekut taastuvenergiale, sealhulgas investeeringuid elektrivõrku, 2019., 2020. ja 2022. aastal antud soovitusi edendada investeeringuid, teadusuuringuid ja innovatsiooni, et toetada rohe- ja digipööret, ning 2019. aastal antud soovitust kõrvaldada transpordi kitsaskohad. Kava sisaldab reforme ja investeeringuid, et järgida 2022. ja 2023. aastal antud riigipõhiseid soovitusi seoses makromajandusliku tasakaalustamatuse menetlusega, et kiirendada taastuvate energiaallikate kasutuselevõttu ja suurendada investeeringuid võrgutaristusse, 2023. aastal antud soovitust suurendada rohepöördeks vajalikke oskusi ja pädevusi ning 2022. ja 2023. aastal antud soovitusi parandada hoonete energiatõhusust ning kiirendada investeeringuid kestlikku transporti ja kestlikku põllumajandusse.

(26) Seoses sotsiaalse ja majandusliku vastupanuvõime ühise prioriteediga, sealhulgas Euroopa sotsiaalõiguste sambaga, sisaldab kava ulatuslikku loetelu rohkem kui 40 reformist ja investeeringust, mis on rühmitatud poliitikavaldkondade järgi, nagu eluasemeturg, haridus, tervishoid, pensionid, tööturg ja maksustamine. Mõned neist investeeringutest ja reformidest on lisatud taaste- ja vastupidavuskavasse, näiteks füüsilisest isikust ettevõtjate töövõimetuskindlustus, pensioniseaduse läbivaatamine või intensiivravi pikendamine. Kavas sisalduvate reformide ja investeeringute eesmärk on järgida 2022., 2023. ja 2024. aastal antud riigipõhiseid soovitusi vähendada paindlike või ajutiste lepingute kasutamise stiimuleid ning 2019., 2020. ja 2022. aastal antud soovitusi edendada füüsilisest

([13]) Vt komisjoni arvamus Madalmaade eelarvekava kohta, 26.11.2024, C(2024) 9062 final.

isikust ettevõtjate piisavat sotsiaalkaitset ja vähendada fiktiivselt füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsemist. Kavas sisalduvate reformide ja investeeringute eesmärk on ka vähendada tööjõu ja oskuste nappust, sealhulgas järgida alates 2019. aastast järjestikku välja antud soovitusi luua täiendus- ja ümberõppe võimalusi põhioskuste parandamiseks, ning järgida 2020. aastal antud soovitust tugevdada tervishoiusüsteemi. Seoses sotsiaalse ja majandusliku vastupanuvõime prioriteediga sisaldab kava eluasemeturu reforme ja investeeringuid, mille eesmärk on järgida makromajandusliku tasakaalustamatuse menetlusega seotud riigipõhiseid soovitusi, vähendades kodumajapidamiste laenuvahendite kasutamise soodustamist ja tagades eluaseme taskukohasuse ja kättesaadavuse erasektori üüriturul (kaks soovitust, mis anti Madalmaadele järjestikustel aastatel alates 2019. aastast) ning kõrvaldades elamuehituse takistused (2023. ja 2024. aastal antud soovitused).

(27) Seoses energiajulgeoleku ühise prioriteediga sisaldab kava reforme, mis aitavad energiajulgeolekule kaasa õigusaktide kaudu, mille eesmärk on muu hulgas struktuurselt parandada gaasivarustuskindlust ning ettevõtete ja institutsioonide energiasäästukohustusi. Kavas kirjeldatakse ka poliitilist kavatsust rakendada meetmeid vastupidavuse tugevdamiseks, vähendades sõltuvust kriitilise tähtsusega toorainetest ja suurendades nullnetotehnoloogiate tootmist. Mõned reformid ja investeeringud on lisatud taaste- ja vastupidavuskavasse, et vähendada sidevõrgu ülekoormust, ajakohastada gaasi- ja elektrienergiasüsteemide õigusraamistikku ning edendada rohelise vesinikutehnoloogia kasutamist. Kavas sisalduvate reformide ja investeeringute eesmärk on järgida 2019., 2022., 2023. ja 2024. aastal antud riigipõhiseid soovitusi edendada üleminekut taastuvenergiale, sealhulgas investeeringuid elektrivõrku, ning 2019. aastal antud soovitust kõrvaldada transpordi kitsaskohad. Kava sisaldab reforme ja investeeringuid, et järgida 2022. ja 2023. aastal antud riigipõhiseid soovitusi, mis on seotud makromajandusliku tasakaalustamatuse menetlusega, kuivõrd neis soovitatakse suurendada investeeringuid taastuvenergia ja võrgutaristu kasutuselevõttu, 2022. aastal antud soovitusi hoonete energiatõhususe ja säästva transpordi kohta ning 2022. ja 2023. aastal antud soovitusi vähendada sõltuvust fossiilkütustest.

(28) Seoses kaitsevõime ühise prioriteediga sisaldab kava aastatel 2024–2028 rakendatavaid investeeringuid, mis hõlmavad varustuse soetamist, kinnisvarataristu uuendamist, sealhulgas selle kestlikkuse tagamiseks, ning taktikalise IT-taristu ajakohastamist ja asendamist.

(29) Kavas antakse teavet kooskõla ja asjakohasel juhul täiendavuse kohta Madalmaade taaste- ja vastupidavuskavaga. Kavas kirjeldatud reformid ja investeeringud täiendavad mitut taaste- ja vastupidavuskava raames võetud meedet, mis aitavad samuti kaasa ELi ühiste prioriteetide saavutamisele. Kavas sisalduvad uued reformid ja investeeringud on kooskõlas taaste- ja vastupidavuskava meetmetega. Näiteks aitab REPowerEU peatükis sisalduv energiaturu reformi pakett kaasa õiglasele rohe- ja digipöördele ning energiajulgeolekule, samuti taaste- ja vastupidavuskavas sisalduvad tsentraliseeritud planeerimise meetmed eluasemete pakkumise suurendamiseks ja tervishoiusüsteemi tugevdamiseks aitavad suurendada sotsiaalset ja majanduslikku vastupanuvõimet.

(30) Kavaga püütakse aidata rahuldada Madalmaade avaliku sektori investeerimisvajadused seoses ELi ühiste prioriteetidega. Seoses õiglase rohe- ja digipöörde ühise prioriteediga on kavas ette nähtud ligikaudu 43 miljardi euro ulatuses investeeringuid. Seoses sotsiaalse ja majandusliku vastupanuvõime ühise prioriteediga nähakse kavas ette 10 miljardi euro suurune investeerimisvajadus eluaseme, tööturu ja hooldusega seotud investeeringuteks. Seoses energiajulgeoleku ühise prioriteediga kirjeldatakse kavas peamiselt reforme, kuid selles nähakse ette 300 miljoni euro suurune investeerimisvajadus rohelise vesinikutehnoloogia kasutuselevõtuks, mis on osaliselt hõlmatud taaste- ja vastupidavuskavaga. Seoses kaitsevõime ühise prioriteediga on kavas esitatud 55 miljardi euro ulatuses investeerimisvajadusi.

Komisjoni hinnangu kokkuvõte

(31) Üldiselt on komisjon seisukohal, et Madalmaade kava ei vasta määruse (EL) 2024/1263 artikli 16 lõike 2 nõuetele, kuna selle netokulude kava ei ole kooskõlas kõnealuse määruse võla- ja eelarvepuudujäägi nõuetega. Kavas on märgitud järgmist: „*Kui komisjon ja nõukogu leiavad, et Madalmaade esitatud netokulude kava ei ole määrusega kooskõlas, loobuvad Madalmaad oma õigusest esitada muudetud kava, nagu on sätestatud määruse artiklis 18, ning saavad aru, et nõukogu võib komisjoni soovituse alusel komisjoni esitatud tehnilise teabe põhjal soovitada netokulude kava vastavalt määruse artiklile 19. Valitsus käsitleb tehnilisel teabel põhinevat netokulude kava soovitust Euroopa eelarvereeglite nõuetekohase rakendamisena*.“ Võttes arvesse, et Madalmaad ei kavatse esitada muudetud kava vastavalt määruse (EL) 2024/1263 artiklile 18, tuleb kooskõlas kõnealuse määruse artikliga 19 soovitada netokulude kava, mis põhineb komisjoni 21. juunil 2024 esitatud tehnilisel teabel.

NÕUKOGU ÜLDINE JÄRELDUS

(32) Nõukogu võtab teadmiseks Madalmaade keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikava, sealhulgas selle, et Madalmaad loobuvad õigusest esitada muudetud kava, ning leiab, et nõukogu soovituse täielik rakendamine aitaks tagada riigi rahanduse usaldusväärsuse ja toetada valitsemissektori võla jätkusuutlikkust ning kestlikku ja kaasavat majanduskasvu.

(33) Nõukogu võtab teadmiseks kavale antud komisjoni hinnangu. Nõukogu kutsub siiski komisjoni üles esitama oma hinnangu tulevaste kavade kohta eri dokumendis eraldiseisvalt komisjoni soovitustest nõukogu soovituste kohta.

(34) Nõukogu võtab teadmiseks komisjoni hinnangu kavas esitatud netokulude kava ja peamiste makromajanduslike eelduste kohta, sealhulgas seoses komisjoni varasemate suunistega, ning kava netokulude kava mõju valitsemissektori eelarvepuudujäägile ja võlale. Nõukogu võtab teadmiseks väljavaateid ähvardavad riskid. Eelkõige tervitab nõukogu samuti seda, et enne kava esitamist konsulteeriti asjaomaste sidusrühmadega. Nõukogu märgib samuti, et geopoliitilised riskid võivad avaldada survet kaitsekulutustele.

(35) Nõukogu eeldab, et Madalmaad on valmis oma eelarvestrateegiat vajaduse korral kohandama, et tagada soovitatud netokulude kava järgimine. Nõukogu on otsustanud tähelepanelikult jälgida majanduse ja eelarve arengut, sealhulgas suundumusi, mis on aluseks kava stsenaariumile.

(36) Nõukogu leiab, et edasised arutelud, et jõuda ühisele arusaamisele netokulude kumulatiivsete kasvumäärade iga-aastase järelevalvemõju kohta, peavad toimuma enne eelarvejärelevalve järgmist vooru.

(37) Nõukogu võtab teadmiseks komisjoni kirjelduse reformide ning investeerimisvajaduste ja -kavatsuste kohta, millega lahendada Euroopa poolaasta raames kindlaks tehtud peamisi probleeme, ning rõhutab, kui oluline on tagada selliste reformide ja investeeringute elluviimine. Nõukogu hindab komisjoni esitatud aruannete põhjal selliseid reforme ja investeeringuid ning jälgib nende rakendamist Euroopa poolaasta raames.

(38) Nõukogu jääb ootama Madalmaade iga-aastaseid eduaruandeid, mis sisaldavad eelkõige teavet nõukogu kehtestatud netokulude kava rakendamisel tehtud edusammude kohta ning laiemate reformide ja investeeringute elluviimise kohta Euroopa poolaasta raames.

(39) Tuginedes komisjoni hinnangule ja sellele, et Madalmaad loobuvad õigusest esitada muudetud kava vastavalt määruse (EL) 2024/1263 artiklile 18 ja kooskõlas sama määruse artikliga 19, peaks nõukogu soovitama Madalmaadele netokulude kava, mis põhineb tehnilisel teabel, mille komisjon esitas 21. juunil 2024,

SOOVITAB Madalmaadel teha järgmist:

1. Tagada, et netokulude kasv ei ületa käesoleva soovituse I lisas kehtestatud maksimummäärasid.

Brüssel, 21. jaanuar 2025

Nõukogu nimel

eesistuja

A. DOMAŃSKI

I LISA

Netokulude maksimaalsed kasvumäärad
(nominaalsed aastased ja kumulatiivsed kasvumäärad)

Madalmaad

Aasta		2025	2026	2027	2028
Kasvumäär (%)	Aastane	3,5	3,3	3,0	3,0
	Kumulatiivne (*)	10,4	14,0	17,5	21,0

(*) Kumulatiivsed kasvumäärad arvutatakse võrdluses baasaastaga 2023. Kumulatiivseid kasvumäärasid kasutatakse kontrollikontol, et teha iga-aastast järelkontrolli nõuete täitmise üle.